မာတိကာ

- * တည်းဖြတ်သူအမှာစကား — စာမျက်နှာ ၁
- * ယခင်စာတည်းအာဘော် — စာမျက်နှာ ၄
- * ဦးဘဦး အတ္ထုပ္ပတ္တိ — စာမျက်နှာ ၇
- * ကျမ်းဦးစကား — စာမျက်နှာ ၉
- * စကားချီး — စာမျက်နှာ ၁၁
- * နိဒါန်း — ၁၇

အပိုင်း ၁

ဘုရင်

- အခန်း ၁ ရှိသေမှု — စာမျက်နှာ ၂၉
- ၂ ဘုရင့်အနွယ်တော် — ၃၁
- ၃ ဘုရင့်သားတော်များ — ၃၆
- ၄ ထီးနန်းဆက်ခံခွင့် — ၄၅
- ၅ ဘိသိက်ခံယူတော်မူခြင်း — ၅၀
- ၆ ကိုယ်ကျင့်၊ မင်းကျင့်နှင့် အလုပ်ဝတ္တရားစုများ — ၆၁

အပိုင်း ၂

မြန်မာ့ပြည်သူ့လွှတ်တော်

- အခန်း ၁ ပထမပြည်သူ့လွှတ်တော် — စာမျက်နှာ ၇၇
- ၂ ရွှေလွှတ်တော်အဓိပ္ပာယ် — ၈၀
- ၃ ရွှေလွှတ်တော် အလုပ်ဝတ္တရား — ၈၃
- ၄ ရွှေလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးစည်းမျဉ်း — ၈၇

- အခန်း ၅ ဘုရင်ကိုယ်တော်တိုင် ကြီးမှူးအုပ်ချုပ်တော်မူသော နိုင်ငံတော်စည်းဝေးသဘင်ကြီးများ — စာမျက်နှာ ၈၉
- ၆ ဘုရင်၏ နေ့စဉ်အချိန်ဇယား — ၉၄
- ၇ လွှတ်တက် လွှတ်ဆင်းအချိန်ဇယား — ၉၆
- ၈ မင်းမှုရေးရာနှင့်ပတ်သက်သည့် ရေးထုံးရေးနည်း — ၉၈
- ၉ မင်းတိုင်ပင်အမတ် မဖြစ်သင့်သူ — ၁၀၁
- ၁၀ မင်းတိုင်ပင်အမတ် ဖြစ်ထိုက်သူ — ၁၀၄
- ၁၁ တရားဥပဒေ ပြုပုံပြုနည်း — ၁၀၉
- ၁၂ စာပေဂုဏ်ရှိမှ လူမျိုးဂုဏ်ရှိမည် — ၁၁၁
- ၁၃ ပုံနှိပ်ထားခဲ့သော ဥပဒေများ — ၁၁၅
- ၁၄ မြန်တမ်းကြီး၊ မြန်တမ်းရိုး၊ စာချွန်၊ မှတ်စာ — ၁၁၉

အပိုင်း ၃

နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေး

- အခန်း ၁ နယ်မြေ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်း — စာမျက်နှာ ၁၂၅
- ၂ မြို့တိုက်တော် — ၁၃၃
- ၃ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနများ — ၁၃၆
- ၄ အမှုတော်ထမ်းအဖွဲ့များ — ၁၃၉
- ၅ သူကြီးများ — ၁၄၆
- ၆ အမှုတော်ထမ်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ္တရားများ — ၁၄၉
- ၇ အမှုတော်ထမ်း ရာထူးခန့်အပ်ရေး — ၁၅၄
- ၈ ဘွဲ့ထူးနှင့် စလွယ်များ — ၁၅၈
- ၉ လစာရိက္ခာတော်၊ မြို့စားရွာစား၊ လယ်ယာမြေအပိုင်စား ခွင့်ပြုထားတော်မူခြင်း — ၁၆၀
- ၁၀ မင်းမှုထမ်းများ အဂတိလိုက်စားမှုကာကွယ်ရေး — ၁၆၅
- ၁၁ မင်းမှုထမ်းများနှင့် သီးသန့်အခွင့်အရေး — ၁၆၇

အပိုင်း ၄

တရားစီရင်ရေး

- အခန်း ၁ ဥပဒေပညတ်ချက်များ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဓမ္မသတ် ၈၄၀၀၀ — စာမျက်နှာ ၁၇၅
- ၂ အမှုအခင်း ၆ မျိုး — ၁၈၀
- ၃ တရားမကျင့်ထုံး — ၁၈၂
- ၄ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး — ၁၈၅
- ၅ မိုးရာအလိုက်ဆက်ခံခွင့် — ၁၉၀
- ၆ ဘာသာရေး လွတ်လပ်ခွင့် — ၁၉၃
- ၇ တရားသူကြီးများ — ၁၉၈
- ၈ နိရဂ္ဂလတရား — ၂၀၅

အပိုင်း ၅

မြန်မာအမျိုးသားစီးပွားရေး

- အခန်း ၁ မြေနှင့်ဆိုင်သော စနစ်ကြီးများ — စာမျက်နှာ ၂၁၁
- ၂ လယ်ယာမြေ အပိုင်ပြောင်းလွှဲမှုတားမြစ်ချက် — ၂၂၀
- ၃ လယ်သီးစားစည်းကမ်း — ၂၂၅
- ၄ နိုင်ငံတကာအစိုးရ၏ အလုပ်ကိစ္စကြီး ၄ ရပ် — ၂၂၉
- ၅ အခွန်နှင့်ဆိုင်သော စနစ်ကြီးများ — ၂၃၀
- ၆ အကောက်တော် — ၂၃၆
- ၇ သဿမေဓ — ၂၄၀
- ၈ အခွန်တော် ရသုံးစာရင်း — ၂၄၄
- ၉ နိုင်ငံဘဏ္ဍာရေး — ၂၅၀
- ၁၀ နိုင်ငံကြွယ်ဝရေး — ၂၅၄

- အခန်း ၁၁ ငွေကြေးအသပြာ — စာမျက်နှာ ၂၆၂
- ၁၂ ဒင်္ဂါးသွန်းလုပ်ရေး — ၂၆၆

အပိုင်း ၆

နိုင်ငံကာကွယ်ရေး

- အခန်း ၁ အမြဲဖွဲ့စည်းထားရသော စစ်တပ်များ — စာမျက်နှာ ၂၇၉
- ၂ စစ်ဆင်စစ်တိုက်နည်း အတတ်ပညာ — ၃၀၀
- ၃ စစ်မက်အင်္ဂါဖြစ်ပွားစေတတ်သော အကြောင်းခြင်းရာများ — ၃၀၅
- ၄ စစ်ဥပဒေ — ၃၀၉
- ၅ သံတမန် — ၃၁၉
- ၆ မဟာမိတ် — ၃၂၆

အပိုင်း ၇

အထွေထွေ

- အခန်း ၁ တိုင်းသူပြည်သား — စာမျက်နှာ ၃၃၅
- ၂ လူဦးရေ — ၃၄၂
- ၃ ထူးချွန်ထင်ရှားသော မြန်မာဘုရင်များ — ၃၅၄
- ၄ ကိုယ်ကျင့်တရား — ၃၆၃
- * အက္ခရာစဉ်ကျမ်းညွှန်း(ကိုးကားစာရင်း) — ၃၇၀
- * အက္ခရာစဉ်အညွှန်း — ၃၇၅

တည်းဖြတ်သူ အမှာစကား

၁၃၇၂ ခုနှစ် လွန်ခဲ့သည့် ပြာသိုလပိုင်းက ပဥ္စင်္ဂစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသူများက ဤစာရေးသူအား မန္တလေး ဇေယျရံစည် သတင်းစာဆရာ၊ ဝန်ကြီး ဦးဘဦး ရေးတဲ့ **"မြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးပညာ"** စာအုပ်ကို ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလိုသဖြင့် တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပေးပါရန် တောင်းပန် လျှောက်ထားလာပါသည်။

စာအုပ်ကို ကြည့်ရှုလိုက်သောအခါ အုပ်ချုပ်ရေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်ဖြစ်နေ၏။ အုပ်ချုပ်ရေးပညာဆိုသော်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓမ္မကို အခြေစိုက်၍ ရေးသားထားသော စာအုပ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏ သားတော်တစ်ဦးအနေဖြင့် ကြည့်ရှုပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ပေးဖို့ တာဝန်ယူလိုက်ပါသည်။

မြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးပညာ၏ အဓိက အခြေခံတရား

ယခုထုတ်ဝေမည့် မြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးပညာကျမ်းစာ တစ်အုပ်လုံး၏ ပဓာနအသက်ဖြစ်သော စကားတစ်ရပ်ကို ဤကျမ်းစာ၌ တွေ့ရ၏။ ထိုအချက်ကို စာရေးဆရာ ဝန်ကြီးဟောင်း ဦးဘဦးသည် သူ၏ နိဒါန်း၌လည်းကောင်း၊ နိဂုံး၌ လည်းကောင်း၊ စာဖတ်သူများ သိစေရန် မီးမောင်းထိုးပြသွား၏။ ဦးဘဦး၏ ဆိုလိုရင်း အချုပ်မှာ စိတ်ကောင်းရှိမှ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမှ လူသားအားလုံး တိုးတက်ကြီးပွားမည်။ တိုင်းပြည်ကြီးပွားချမ်းသာမည်။ ငြိမ်းချမ်းသာယာမည်။ သာယာစည်ကား၊ တိုးတက်သော၊ အမြဲထာဝရတံခါးဖွင့်ထားသော နိုင်ငံတော်သစ်ကြီး ဖြစ်မည်။ စိတ်ကောင်းမရှိ၊ ယုတ်မာညစ်ပတ်၊ ကလိန်ကကျစ် စိတ်ဓာတ်တို့ဖြင့် လူမျိုးနှင့် တိုင်းပြည်ကြီး ဘယ်တော့မှ တိုးတက်စည်ကားကြီးပွားထွန်းကားလိမ့်မည်မဟုတ်။ ရွှေပြည်တော်မျှော်တိုင်းဝေးမည့်ကိန်း သာ ဆိုက်မည်ဟု ကောက်ချက်ချသွား၏။ ထိုအချက်ကို ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ဒေသနာတော် အရပ်ရပ်တို့ဖြင့်

လည်းကောင်း၊ လောကီကျမ်းဂန်အဆိုအမိန့်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆယ့်ခြောက်နှစ်တာ သူလေ့လာဆည်းပူးခဲ့သော ဘဝအတွေ့အကြုံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း တန်ဆာဆင်လျက် ဤကျမ်းစာအုပ်၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပြ ရေးသားသွား၏။

အဆိုပါ အချက်ကား စာဖတ်ပရိသတ်၏ ရှေ့မှောက်၌ ယခုရောက်ရှိနေသော ဤမြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေး ပညာကျမ်း၏ လိုရင်းအနှစ်သာရတည်း။ ဤအချက်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် မြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးပညာသည် မည်မျှလေးနက်၊ သိမ်မွေ့မည်ဖြစ်ကြောင်းကို မှန်းဆနိုင်ပါသည်။ မြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေး ပညာသည် ကမ္ဘာ့ကပင်တန်ဖိုးထား စံတင်ခဲ့ရသော ပညာရပ်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂလိပ်သံအရာရှိ လက်ဖတင်နင်ကာနယ်ဗိုက်ကယ်ဆိုင်းကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်စုံစမ်း၍ ရေးသားသွားသော အင်းဝသံမှတ်တမ်း (An Account of An Embassy to the Kingdom of Ava) စာအုပ်ကပင် သက်သေခံနေပေပြီ။

ဤမြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးပညာစာအုပ်ကို ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့် မြန်မာတို့အစဉ်အလာ အုပ်ချုပ်ခဲ့သော ပညာရပ်၏ နက်ရှိုင်းသိမ်မွေ့ပုံကို တွေ့ရမည်၊ မြန်မာတို့၏ အုပ်ချုပ်ရေး အခြေခံသဘောတရားကျင့်ဝတ်၊ စရိုက်များ၊ ဇာတိသွေး၊ ဇာတိမာန်များကိုလည်း အထင်းသား တွေ့ကြုံရမည် ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာတို့၏ အုပ်ချုပ်ရေးပညာ (နိုင်ငံရေးပညာ) ကား ထူးခြားသည်။ နက်နဲသိမ်မွေ့သည်။ ထိုပညာသည် လူသားတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းပေါ်မှာသာ တည်မှီအခြေပြုလျက် ထွက်ပေါ်လာကြောင်း ဖွင့်ဆိုထားပြန်သောကြောင့် **"ကိုယ်ကျင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်လည်းကောင်း၍၊ ကောင်းကောင်းပညာ၊ တတ်မှသာ၊ ငါနှင့်နိုင်ငံဟာ၊ ကြီးပွားတိုးတက်မည်"** ဟု ဤစာအုပ်က ထပ်ဆင့်ဟစ်ကြွေး အသိပေးနှိုးဆော်နေသကဲ့သို့ ရှိပါသည်။

တည်းဖြတ်ပုံ

ဤကျမ်းစာအုပ်ကို တည်းဖြတ်ရာ၌ ၁၃၀၂ ခုနှစ်၊ မန္တလေးမြို့ ဇေယျရံစည်သတင်းစာတိုက်မှ ပထမဦးစွာ ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိခဲ့သော မြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးပညာ မူလကျမ်းစာ မောင်းထောင်ဆရာတော် ဦးပညာသာမိရေး ရာဇသေဝက ဒီပနီကျမ်း၊ ယောအတွင်းဝန် ဦးဖိုးလှိုင်ရေး ရာဇမ္မသင်္ဂဟကျမ်း၊ ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်ရေး မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံ စာတမ်း (၅) တွဲ၊ တော်စိန်ခိုရေး လွှတ်တော်မှတ်တမ်း၊ ဦးကုလားရာဇဝင်၊ မှန်နန်းရာဇဝင်

အမရကောသ စသော သက္ကတအဘိဓာန်၊ ကာမန္ဒကီယနီတိ စသော သက္ကတနီတိကျမ်းတို့နှင့် ပါဠိအဘိဓာန်ဋီကာ၊ ဂန္ထန္တရကျမ်းဂန်တို့ကိုလည်းကောင်း လက်စွဲပြုကြည့်ရှု၍ ဤမြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးပညာကျမ်းစာအုပ်ကို ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ပါသည်။ အက္ခရာစဉ်ကျမ်းညွှန်း (Indexes) ကိုလည်း ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းလိုက်ပါသည်။

အဖိုးတန်ကျမ်း ပြန်လည်ဖော်ထုတ်

ဤမြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးပညာစာအုပ်သည် ၁၃၀၂ (၁၉၄၁) ခုနှစ်က ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေပြီးနောက် တစ်ဖန်ထုတ်ဝေသည်ဟု မကြားသိရတော့ပါ။ နှစ်ပေါင်း ခုနစ်ဆယ် (၇၀)ကျော်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် စာမူရှားပါးသော အဆင့်သို့ပင် ရောက်ခဲ့ပါပြီ။ ယင်းသို့ ရှားပါးအဖိုးတန်သော ကျမ်းကောင်းတစ်ဆူ မကွယ်မပျောက်သင့်ဟု ယူဆမိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့အုပ်ချုပ်ရေးခေတ်စနစ်နှင့် ကိုက်ညီသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာလူမျိုးတိုင်း လက်စွဲပြုကြည့်ရှုလေ့လာသင့်သည့် စာအုပ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပဥ္စင်္ဂစာအုပ်တိုက်မှ ပြန်လည် ဖော်ထုတ် ရိုက်နှိပ်ရာတွင် ကူညီတည်းဖြတ်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း အဖွင့်အမှာစကား ရေးသားအပ်ပါသည်။

၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၁၂) ရက်
စနေနေ့ (၁၄-၅-၂၀၁၁)

တည်းဖြတ်သူ
အရှင်နန္ဒမာလာ
ဒီပါဒေးဆရာတော်
ဒီပါဒေးကျောင်းတိုက်
ငွေတော်ကျိုကုန်းရပ်
ပြည်ကြီးတံခွန်မြို့နယ်
မန္တလေးမြို့။